

ELŐFIZETES:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tattnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A helyzethez.

Zombor, 1892. nov. 1.

Megint hangzik diadalmi örömjaja a szélső-baloldalnak, melyben most teljesen felolvadt a nemzeti párt, hogy a miniszterium és különösen gróf Szapáry megbukott. Tudjuk ugyan, hogy a baloldali hírlapokban ez koronként legalább egyszer megtörténik, mert az ellenzéki lapok azt a frázist, hogy a miniszterium megbukott, már rég betanulták kívülről, a nélkül, hogy ez a kormányzás menetét valaha zavarta volna. Míután azonban még mindig akadnak olyan gondolkozásnélküliek, kik másnak mindent utána mondanak és az ily hírlapi kacsákat tizedikszere is elhiszik, — kötelességünknek tartjuk néhány szóval megvilágítani a nehézségeket, melyeket tagadni semmi esetre sem akarunk és a helyzetet komoly voltát.

Ami az ugynevezett válságot illeti, minden gondolkodó ember belátja, hogy az ellenzék győzelmi lakomája dacára nem jutottunk még annyira, hogy tizenegyet elaggtott honvédből álló többség, akik negyvenegyet esztendővel ezelőtt a harcra való felkészítést a szabadságot, de a nemzet tanács-termében soha szavazatuk nem volt, minisztert bukathassanak, aki bírja a parlament többségének és a koronának bizalmát. — Amit az ellenzék szenvedélye és gróf Apponyi fényes ékesszólása nem volt képes létrehozni, azt tizenegyet rokkant honvéd megselekedte volna! Valóban egész hihetetlen elvakultság kell a dolgok ilyen féltre-isméréséhez!

Azokban csak az imént láttuk ismét, hogy a lármás agitátorok egy kis csoportjának terrorizmusa üres hazafias szövegek és ravasz jelszavak által mint képes magával ragadni a fél-műveltek nagy tömegét. Az újonnan felszított Kossuth-kultuszt az ellenzék arra használja ki, hogy új táplálékot adjon a régi hagyományos forradalmi velleitásoknak és tömegesen voltak a gyöngéfejük, akik ellihették, hogy ez nagyon jól összefér a nemzet kétségbe vonhatlan loyálisával, a mely teljes ragaszkodással és hálával ünneplte a koronázás jubileumát. Értjük a kegyeletet, melylyel a mostani generáció Kossuth történelmi érdemeit elismeri, ámde maga K o s s u t h ismételt kijelentette azt is, hogy nem lehet őt kétfelé vágni, úgy kell őt venni, amint van; az 1848-iki törvényhozót nem lehet elválasztani az 1849-iki forradalmártól, aki a debreceni csonka parlament által

megszavaztatta a trónfosztottságot. Ő nem tagadja, büszke rá, hogy még mindig azon az állásponton áll, hogy az 1867-iki kiegyezés törvényességét nem ismeri el, hogy az ő számára nem létezik koronás király, mert a legősebb ellentétben áll a koronával szemben, ezt azonban az országban senki sem osztja, de e mellett ő a látható feje az ellenzéknek és a nem gondolkodó tömeg összeegyeztethetőnek tartja a korona iránti loyálissal, örömjajjal üdvözölni a koronaellenes elveket.

Mikor pedig másrészt képes gróf Szapáry kieszközölni a kormányt, hogy a katonai tiszteletadással ünnepejjék az elesett honvédek emlékét, azon feltétel alatt, hogy az elesett katonáknak is adjanak az őket túlélt ellenfeleik egy egyszerű koszorút s mondjanak nekik egy „requiescant in pace“-et, akkor terrorisztikus óriás hangon nemyrdörög az ellenzék, hogy ez hazaárulás, a nemzeti becsület meggyalázása!

Minden hangnemből hirdeti az országban, hogy ez merénylet a haza ellen, a miniszter bukását követeli bünhődésül!

Kossuth megmarad az áldástalan debreceni határozat alapján; az ő kultusza pedig összefér az ellenzéki doktrína szerint a korona iránti loyálissal; de mikor egy szerény koszorút kellene letenni Buda védői hős halálának emléksobrára, a hadsereg diszlövése után a győzők emlékének, a minnek az 1849-iki boldogtalan ellentét utolsó nyomát kellene elenyésztetni, akkor nem fér össze ez a kiengesztelődés az ellenzék hazafiasságával, a mely megint terrorizálni iparkodik a közvéleményt s nem látja be, hogy megint a vizsaly magvát hinti a nemzet és korona közé.

Avagy Kossuth érzelmei érinthetetlenek legyenek, mikor szeretett királyunk érzelmei iránt egyáltalán nincsenek kiméltetel?

Ilyen a helyzet és épen azért komoly, de arról szó sem lehet, hogy tizenegyet vagy még annyi invalidus megbukathatná a minisztert és csodálnánk, ha az ellenzék és terrorizmusa legmagasabb helyen a tömeg hálátlansága felett való bosszankodást idézne elő!

Szögyény és Fejérváry miniszterek. A hivatalos lap október hó 27-iki száma két királyi kéziratot közöl, melyek szerint Szögyény-Marich László őfelsége személye körüli miniszter, ezen állásától — buzgó odaadással teljesített hű szolgálatainak elismerése

mellett — fölmentett. Az őfelsége személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével egyben Fejérváry Géza báró, honvédelmi minisztert, bízta meg a király őfelsége. Szögyény-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövetté nevezetett ki.

Az ügyvédi rendtartást módosítják. Az igazságügyminiszter fölvette reformjai közé az ügyvédi rendtartás módosításait is. A tervezet már el is készült s most szétküldötte a miniszter annak példányait az ügyvédi kamaráknak, hogy mint illetékes fórumok, ezek is szóljanak hozzá.

A kisdédovási törvény végrehajtása tárgyában most becsátotta ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter az összesen 288. §-ba foglalt Utasítások-at. Őt külön füzet tartalmazza a miniszter rendelkezéseit a polgári községek, a községi és állami kisdédovók és gyermek-menedékházak felügyelő bizottságai, a kir. tanfelügyelők és a közigazgatási bizottságok számára, valamint az állandó s a nyári menedékházakat vezető dajkák kiképzése tárgyában. Az utasítások külön-külön részletesen szabályozzák az illető hatóságok és községek minden teendőit, de e mellett kölcsönösen kiegészítik egymást s összefüggő és áttekinthető képet adnak az egész nagy koncepcióról. A polgári községek számára készült Utasítást különösen érdekessé teszik a mellékletekkel csatolt s az intézetek elhelyezéséről és felszereléséről szerkesztett szabályzatok, valamint a kifogástalan műszaki pontossággal készült tervrajzok. Nagy mértékben megkönnyíti az összes külső hatóságok teendőit, hogy ily gondosan részletezett utmutatást nyernek a kisdédovók és menedékházak berendezésére.

Három törvényjavaslat előadói tervezetét küldte szét az utóbbi napokban az igazságügyi miniszter. Ezek: „A fizetésképtelen adós vagyonát érintő jogeselekményeknek csődön kívüli való megtámadhatóságáról“, „Az 1881. XVII. t. c. (csődtörvény) módosításáról“ s „A fizetésbeszüntetésről és csődön kívüli egyezségről szóló törvényjavaslatok“.

Baross szobor és kereskedelmi kamaránk.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara a következő fölhívást közli:

Ere-szobrot annak, a ki életében is ére volt!
 Mintája az igaz férfinak, a hazafinak, a kormányférfinak.

Kinek alkotásait hirdeti vas és arany.

A ki Magyarországot önmagához közel hozta.

A ki a honi ipart és kereskedelmet saját piedestáljára állította.

A ki a vaskaput tört Dunánknak, aranykaput épített Fiuménknak.

Baross Gábor szobra legyen az utókor előtt látható jelvénye a munka megdicsőítésének.

A nép filléreiből gyűljön össze az ércetömeg, mely szobrát alkotni fogja.

A hatalmas alak, ki életében, mint Atlasz, hordozta vállán hazáját, hordozza azt ez éreszobor alakjában is az idők végtelenjéig!

A „BÁCSKA“ tárcája.

Nem mondjuk el . . .

Nem mondjuk el, hogy egymásnak

Mi a gondolatja;

Tekintetünk arulja el

Mi a szívünk lakja.

Belenéz szemembe,

Én meg a tiedbe;

Mindkettőnknek ott lakik a

Szemében a lelke.

Ha rám nézel, mindig látod

Hogy emészt a bánat,

És látod, hogy szegény szívem

Majd meg hal utánad.

Én meg mikor el-érválunk

S a szemembe nézek,

Kioldcasom, hogy félőlem

Mi a véleményed.

Elbúcsúzunk s visszafordulsz,

Szemid nevetnek;

S szinte hallom: „Bolond gyerek,

De nagyon szerethet!“

Sosem mondjuk, hogy egymásnak

Mi a gondolatja,

Úgy is tudod, úgy is tudom,

Mi a szívünk lakja.

Márton Pál.

HALOTTAK NAPJÁN.

Csipős, hideg szél stívült végig a tájon. A borzongató légáramlat könnyörtelenül rázogatta meg a fák hervadó lombkoronáit s hirtelen szárnyra kelnek a fonnyadó, megsárgult levelek, fájdalmasan beszélve a mulandóságról.

Amerre csak nézünk, minden megváltozott. Ahol még néhány héttel ezelőtt dusan pompázott a baraszt s virágoztak a bokrok ezrei, bódító illatárba fűrészelve meg az egész környéket: a pusztulás szomorú képe meredezik felénk.

Síri, néma csend lepte meg a zöld csalitot, ahol nemrég még millió és millió variációkban hangzott a vidám madárdal.

Szürke, ólmos felegek borítják az ég hatalmas boltozatját és a komor nap csak néha-néha tekint le a szomorú tájra, a haldokló természetre.

Halottak napja van!

A gyászborult természet együtt könnyezik velünk, gyászoló emberekkel. Néma fájdalom kísér bennünket a temetőbe, leborulni a nedves sírhantokra, melyek alatt szeretneink alusszák örök álmukat, melyből nincs többé ébredés . . .

Sötét alkony borul a megváltozott tájra; csak a sírokon pislogó színes mécsék ezrei árasztanak szét kísérteties fényt, gyenge világosságot.

Megremeg a lélek e helyen és az imádkozó ajkak alig képesek hangba önteni a szív igaz, őszinte fohászait.

Itt, az elhunytak csendes birtalmában érezhető valóban a mi semmisségünk. Lábaik alatt sühogó száraz levelek s a csillagtalan éj figyelmeztetnek bennünket a szomorú végre, mely előtt ép úgy meghajlik a biborpalástba öltözött koronás fő, mint a rongyokba burkolt, hajléktalan koldus . . .

Istenem! Ezek a nyirkos, hideg földbe készített néma, csendes lakások mennyi örömet, mennyi életkedvet rejtenek magukban!

Hányan vannak itt, akik előtt fényes pálya, boldogsággal kecsegtető jövő derengett a távolban? Hányan

nyugosznak itt, akiknek földi élete a bódító élv, a boldogság elragadó árában uszott? Hányan pihennek itt jeltelen sírok alatt, akik nagyratörő, ezreket boldogító eszmékkel telt agygyal rohantak előre az élet rögös, tövises utain? . . .

Most itt porladnak a hideg sír öleiben! Elmélkednek a mult örömeiről, gyorsan letűnt fényről, dicsőségről, elfeledve ismerőseiktől, barátaiktól.

De nem! Ott ég a kegyelet világa sírjukon, ott pihen a friss koszoru keresztjükön és ejtenek hantjaik tövében szívből fakadó, őszinte könnyeket.

Nincs ma olyan szív, amely zárva maradna e végtelenül sokat jelentő gyásznapon.

A szülő egyetlen gyermekének, a szerető férj gondos hitvesének, a családfentartó nélkül maradt nő férjének, a hű barát elköltözött barátjának sírhalmán borul le e szent napon, hogy forró könnyet hullasson a boldogabb hazába távozott kedvesért; még az ellenfél is szívből megbocsájt e napon annak, aki a földön neki rosszakarója, konok ellenfele volt.

Emlékezzünk meg halottainkról e napon. Emlékezzünk meg róluk, hogy egykor mi rólunk se feledkezzenek meg az utódok.

Zárandokoljunk ki a máskor oly csendes temető nyirkos, behorpadt hantjai közé, melyek alatt véreink nyugosznak. Ne szégyeljünk megállni a jeltelen, egyszerű sír mellett, melyben feledhetlenül örök álmát alussza.

Ne szégyelje ajkunk az imát elrebegni e helyen, az elhunyt örök lakása felett; mert nem elég az, hogy virágokat helyeztünk hantjukra: a buzgó, szívből fakadó fohász sokkal inkább megballgatást talál a mennyben, mint a sírokra helyezett hivatag koszoru és a gyengén pislogó mécsfény szomorú világa.

Röjjük le igazán a kegyelet adóját. Ne csak színből, hanem szívből is, mert csak így lesz foganatja a mi imáuknak.

. . . Halottak napja van!

Hevessi Jenő.

Ezen felhívással fordulunk a nemzethez, Baross Gábor emlékének méltó megörökítése végett.

A nemzethez, mely életében annyi ragaszkodással viseltett iránta, halálában mélyen gyászolta, hogy állítassuk fel lehetőleg mielőbb a fő- és székváros keleti vaspályaháza előtti díszes téren azon férfi érc szobrát, kinek nagy alkotásai között legnagyobb mégis csak a hazai közlekedésügy újírtatása vala.

A szoborra szánt adományok, a szegedi kereskedelmi és iparkamarához küldendők, mely kezelésüket magára vállalni szives volt.

Budapest, 1892. október hó 15. én. — Vaszary Kólos Magyarország hercegprímása, mint a Baross-szobor bizottság elnöke. Bárány Kálmán a szobor-bizottság elnöke. Brázay Kálmán a szobor-bizottság alelnöke. Wahrmann Mór a szobor-bizottság alelnöke. J. Virág Béla a szobor-bizottság jegyzője. Sztéryényi József a szobor-bizottság jegyzője. Tordai Kádár Kálmán a szobor-bizottság jegyzője.

Helyi és megyei hírek.

Szerbek értekezlete. Dr. Drakulits Pál, dr. Pávlovits Jenő, nemes Zákó István, Radulovits Szilárd és ns. Eremita Bogolyub a következő szerb meghívót bocsájtották közre:

Meghívás.

Kedves testvérek!

Szerb nemzeti kongresszusunk f. évi október hó 24-ére (nov. 5.) Karlóvára hivatott egybe. Ezen gyűlésen nemzeti egyházi autonómiákra igen fontos tárgyak szövegére kerülni: „az egységes statutum“.

Ezen statutum fáradságunkkal s nagy áldozattal szerzett autonómiánkra nemcsak káros, hanem annak eltörését célozza. A zomboriak mindig védelmezték ezen nemzeti autonómiát s a többi szerbekkel egyetemben most sem fognak késni az autonómia — ezen nemzeti vívmány — védelmére szavukat fölemelni. Jöjjetek tehát testvéreim 1892. október hó 30-án (vasárnap) délután 11 órakor a szerb egyházközség épületében tartandó gyűlésre, hogy a teendőket, testvériesen megbeszéljük. A tanácskozás tárgya: Óvás az egységes statutum ellen.

A gyűlést, mint az a közölt meghívóból látszik, a helybeli nemzeti párt szerb vezérérőit hívták össze s célja volt demonstrálni Brankovits György pátriárka által az ő intenciói szerint készült s a legközelebb tartandó egyházi kongresszus elé terjesztendő egyházi szervezeti szabályzattal szemben. A gyűlésen a hatóságot, mint kiküldött, Gyurits György városi főjegyző képviselte, ki dr. Drakulits Pált, városunk képviselőjét, erélyesen rendreutasította azon erős és sértő kifejezéseiről, melyekkel dr. Drakulits Pál beszéde közben a magyar kormányt, Angyellits pátriárka kinevezését és Ivackovits püspök nyugdíjaztatása által elkövetett állítólagos törvénytelenégeiért illette. Az ülés lefolyásáról részletes ismertetést lapunk jövő számában hozunk. Legyen szabad ezuttal csak azt megjegyeznünk, hogy a helybeli nemzeti párt kezdi magát teljességgel nemzetiségi párttá kinőni.

Lapunk szerkesztősége és doctor Balogh Ernő ügyvédi irodája folyó évi november hó 1-től kezdve a Haméder-féle ház emeletén lesz (az apáca-zárda mellett). Miről dr. Balogh Ernő úgy a „Bácska“ t. munkatársait, mint ügyvédi irodája ügyfeleit ez uton is értesíti.

Kinevezés. A király öfelsége Széchenyi Jenő, a nagyváradi káptalan legidősb mesterkanonokját, volt ns-militiési plébános és orsz. képviselőt a krasznai főesperességre nevezte ki.

Kinevezések. A helybeli cs. és kir. zászlóalj kebelében Wieser Emil főhadnagyot II. oszt. századosá, továbbá Khloyber Lajos és Begics Miklós hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki a király ő felsége. — Balogh Gábor Baján állomásos honvédbuszár főhadnagy II. oszt. századosá és Makkay Iván ugyanottani tisztihelyettes hadnaggyá nevezetett ki. — Az újvidéki honvédszászlóaljnál Czeiszberger János II. oszt. százados I. oszt. századosá, Millasevits Jenő hadnagy főhadnaggyá és Kulesár Aladár tisztihelyettes hadnaggyá nevezetett ki.

Kinevezés. Sándor Béla főispán Balaton Gyula végzett joghallgató az ő besei szolgabírószághoz joggyakornokká nevezte ki.

Kinevezés. A Mihelics Péter halála következtében megüresült megyei közigazgatási kiadói állásra a vármegye főispánja Szlach Lajos közigazgatási lajstromzót nevezte ki; helyébe Tóth István irnokot lajstromzónak; kinevezte továbbá a főispán irnokká Soós Emil díjnokot és rendszeres díjnokká Zarubszky Gyulát.

Áthelyezések. A magy. kir. pénzügyminiszter Kladler György zombori és Markó Vendel soproni pénzügyigazgatósági számtisztet kölesönösen áthelyezte.

Választás. A csantavéri takarékpénztárban megüresült könyvelői állásra egyhangulag Götlied Adolf lett megválasztva.

Elmaradt tisztí fő- és utózemle. A 23. hadkiegészítő parancsnokság értesítése szerint a cs. és kir. 4. hadtestparancsnokság rendlete értelmében a f. évi november hó 4-ére, illetőleg november hó 15-ére kitűzött tisztí fő- és utózemle, valamint a november hó 15-ére kitűzött legénységi utózemle, tekintettel a kolera veszélyre, nem fog megtartatni.

A tisztí szemle elmarad. A honvédelmi miniszter távirati uton rendeletet intézett a szabaddai honvédkiegészítő parancsnoksághoz, mely szerint a tartalékos honvédtisztek ideai ellenőrzési szemléje elmarad. E rendeletet abból az okból adta ki a miniszter, hogy a kolera még mindig szedi itt-ott áldozatait, s így a különböző vidékekről való összecsoportosulása az embereknek könnyen a ragály áthurcolását eszközölhetné. A kiegészítő parancsnokság ennek folytán tudatta a szemleköteles tisztekkel a szemle elmaradását.

Meghívó. A zombori fogyasztási egyesület, mint szövetség az igazgatóságának folyó évi október hó 8-án tartott ülésében hozott határozat alapján az egyesület tisz-

telt tagjait az 1892. évi november hó 6-án (vasárnap) délután 3 órakor az egyesület irodájában (basa utca 199. szám alatt) megtartandó rendkívüli közgyűlésre meghívom. Tárgysorozat: 1. Igazgatói előterjesztés az egyesület működéséről, az elért eredményről és az egyesület jövőjének biztosítása végett szükségeseknek vélt intézkedésekről. 2. Danczer Kornél elnök, Nagy Zoltán aligazgató, Bárczi Iván titkár, Kleiner Fábán ellenőr, Gaál István igazgatói és Stvrteczky Ferenc felügyelő-bizottsági tagok lemondása felett való határozat és ezen állások betöltése. 3. Netalan teendő indítványok tárgyalása. — Felhívom a t. tagok figyelmét az alapszabályok 18. §-ának 6-ik és 7-ik bekezdéseire és kérem, hogy minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Poppovics Dusan s. k. alelnök. Bieber Gyula s. k. a titkár helyett.

Kolera. A megyében már csak nagyon szórva nyosan fordulnak elő itt ott kolerabetegedések. Ujjában Baján lépett föl a járvány, de ott is nagyon gyéren szedi áldozatait. Titelről elég kedvező táviratok érkeznek; okt. 26. reggeli 8 óráig 27. reggeli 8 óráig sem halálozás, sem újabb megbetegedés nem fordult elő, gyógykezelés alatt állott két régebbi beteg. A rá következő 24 órában 1 megbetegedés történt, ez is Pestről jött egy uszályhajón. Ezzel együtt a gyógykezeltek száma 3. A 29., 30. és 31-iki sírgöngyök szerint nem fordult elő megbetegedés, 30-án meggyógyult 1 beteg. Moholon Vucetics Milán, Szabó Gábor és Mátyás Sztévóné betegedett meg kolerában. Adán Utasi Rózsa meghalt. Az ő-besei beteg, Csiplics Milos javuló felében van, pedig rajta is ázsiai kolerát konstataáltak. A petrovszelői betegre, Kalmár Verára nézve tévesen lett konstatalva az ázsiai kolera. A táviratokat tévesen írták le s így állott elő a hiba. Dr. Pertik jelentése szerint a betegség nem ázsiai kolera.

Eljegyzés. Wurst Lajos újvidéki tekintélyes kereskedő eljegyezte Michailovits Mihály, bácsi községi jegyzőnek leányát, Etike kisasszonyt.

Leköszönés. A zombori iparosok árucaarnokának elárulóját, Preszler József, ezen állásától leköszönt.

Utadó nem fizetnek a városokban lakó állami tisztviselők. A pénzügyminiszter f. évi október hó 15-én kelt 58558. számú körrendeletében a kereskedelmi miniszterrel egyetértően kijelentette, hogy „míg az 1890. évi I. törvények 23. §-a alapján fizetendő utadó az 1872. évi XXXVI. törvények 19. §-a és az 1886. évi XXI. törvények 14. §-a értelmében (a törvényhatósági joggal felruházott városokban) községi adó természetével bír, a fővárosban és a törvényhatósági joggal felruházott városokban lakó állami tisztviselők az állandó illetményeiktől járó állami adó után az 1886. évi XXII. törvények 138. §-a rendelkezésénél fogva utadóval nem róhatók meg.“ A vármegye hatósága alá tartozó helyeken lakó állami tisztviselők azonban tartoznak utadót fizetni, mert ezeken a helyeken az utadó nem községi hanem vármegyei adó természetével bír, ez alól pedig az állami tisztviselőket sem a keresetadóról szóló 1875. évi XXIX., sem a megyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. törvények, sem más törvény nem menti fel.

Eszküvő. Wagemann Ignác, helybeli téglagyáros, m. hó 30-án vezette oltárhoz Plávnán Paracetich Ernő ottani kántor-tanító leányát, Ilka kisasszonyt.

Eljegyzés. Radicevics Antal, brodi városi főmérnök, eljegyezte Wagemann Simon helybeli téglagyáros leányát, Juliska kisasszonyt.

Vizsgálat Szabaddán. Ugy látszik, hogy Szabadda törvényhatóságánál akad valami sörpüri való. Nem akarunk ugyan előre véleményt mondani, mert hogy miben áll a dolog senki sem tudhatja. Annyi tény, hogy a belügyminiszteriumhoz gyanút keltő adatok érkeztek s így — természetesen — megakarnak győződni, hogy vajjon van e alapja azoknak. Ennek tulajdonítható, hogy a napokban Kállay Albert főispán és Gunda Zoltán belügyminiszteri számtiszt várattalanul Szabaddára érkezvén, egyenesen a városi székhelyre mentek és lepecsételték egy a házi pénztárt, mint a javadalmi és adópénztárt, megkezdvén aztán nyomban az adó pénztárban a rovincsolást. Követte ezt az összes pénztárak beható megvizsgálása. Ez a bevezetés, és minden jel szerint nem arról van szó, hogy a közpénztárakban gyanítanak valamely rendeltetését. Azt a vizsgálatot, melynek vezetésével Kállay főispán és mint szakközeg Gunda Zoltán van megbízva, azon föllebezés folytán rendelte el a belügyminiszter, melyet Szabadda város 1891. évi zárszámadása ellen adott be Miloszavlyevits városi képviselő. A föllebezés szerint ebben a zárszámadásban több visszaélés volna elrejtve és hogy ez a vád tisztázassék, azért rendelte el a belügyminiszter bevezetőleg a pénztárak és visszamenve a zárszámadás anyagának, illetőleg Szabadda egész háztartásának megvizsgálását. A szabaddaik kíváncsian várják a vizsgálat eredményét.

Meghívó. A zombori koresolyázó egyesület 1892. évi november hó 6-án (vasárnap) d. u. 3 órakor a városbáza kistermében ez idei rendes közgyűlést tartja, melyre az egyesület tagjai ezenel meghívotnak. Kelt Zomborban 1892. évi október hó 24-én. A választmány.

Zentán megejtett m. hó 25-én a tisztújítás. Okt. hó 25-én ejtette meg a tisztújítást Zenta rendezett tanácsú város képviselőtestületének a közgyűlése, melyen Schmauz Endre, a vármegye alispánja elnökölt. Folyamodó természetesen akadt bőven minden egyes állásra. Boromiszta Jánosnak ezzel méltatlan meghurcoltatásáért fényes elégtételt adott Zenta városa. A város legelső hivatalát, a polgármesteri állást újból Boromiszta Jánossal, a volt polgármesterrel töltötték be. A további választások a következőképp történtek: Megválasztották: tanácsosnak Budai Dezső és Kiss Simon, főjegyzőnek Dudás Lajos, árvaszéki jegyzőnek Ormos Kálmán, tlnöknek Lovász Andor és Pecárszky György, mérnöknek Jankovich József, első számvevőnek Csabafi János, másodiknak Branovszky Ignác, főjegyzőnek Szárics Bertalan, alügyésznek Freund Sándor, községi bírónak Szárics Géza, házi pénztárosnak Kuchina Alajos, adópénztárosnak Branovszky János, ellenőröknek Babóch Andor és Deutsch Mór választották meg.

Fogyasztási adóberlet. A zombori fogyasztási adóker, meg az ital- és kizárólagos szeszmerési jogosultságot Steinberger Hermann kalocsai lakos a múlt héten tartott árverésen 120000 forint évi bért igért. A kinstár 112000 frtot követelt, a város pedig eddig csak 109000 frtot fizetett.

Hymen. Árpády Antal, topolyai géplakatos, október 29-én jegyet váltott Vad András szent-tamási műépitő leányával, Mariska kisasszonnyal.

A levél hossza. A kereskedelmi miniszter a napokban rendeletben mondotta ki, hogy a levelek maximális hossza 35. cm. lehet, a legnagyobb szélesség 15, a vastagság pedig 5 cm.

A koleráról. A „Közegészségügyi Kalauz“ október hó 30-áról a Bács-vármegyei egészségügyi állapotokról írja: „Bácsmegeye derék alispánja a koleraellenes övintézkedések és alkalmazott újabb gyógymódok helyszíntanulmányozása végett dr. Pávlovits Simon zombori járási és tb. főorvost, a megye egyik legkitűnőbb szakértőjét Budapestre küldötte; dr. Pávlovits Budapestre már megérkezett, ahol mintegy 8—10 napot töltött. Az alispánnak ez intézkedése teljes elismerést érdemel.“ — A kiküldött tb. főorvos tanulmányjáról vissza is érkezett és az alispánnak már tüzetes jelentést is tett.

Harangozó stílus. A mi városunkban is megvan az az emberemlékezetet meghaladó szokás, hogy Mindszentek estjén a harangozók a harangozás mellett bort gyűjtenek és — isznak. Kannával járnak házról házra ebből az alkalomból és így szedik össze a nemes italt és a hol a bor nem csöppen, ott meg kell lennie a borralvalónak. Ez már rendes kompetenciája a harangozónak, akár csak a kajlasi nótáriusnak a eszmafejelés. Nos hát ismét itt lévén ennek az ideje, a mi harangozónk már betek óta előre álmództak a Mindszenti borbortól. Az újtemplomnak nevezett falak harangozója meg éppenséggel cirkulárist bocsájtott ki, irván a következő hangzatos órációt: „Tisztelt Urak! Megérkezett azon halotti Emléki nap a kit szokás szerint minden évben az halotti harang versenyekért kérelemmel szíveskedni adakodni Alázatos szolgája Kalmár Mátyás újtemplomi harangozó.“ — Hisszük, hogy meg volt a foganatja a választékos stílusnak.

Másodvirágzás, második termés. Gyönyörű szép ösznik szokott lenni. Olyan időjárás van ugy szeptemberben és október elején, hogy tévedésbe ejti a virágzásra nagyobb hajlammal bíró fákat és eserdeket. Nem is újság ugy ősz táján, ha az orgona, vagy itt ott az almafa is kivirágzik. De az már határozottan újság számba megy, hogy a virág után gyümölcs is marad a fán. Ez már igazán fölléts a szegény fásékek részéről az ősz napok csábító mosolyának. Idén pedig ugy van; mindenfelől hallani híreket, hogy itt is, ott is elhullata a gyéren mutatkozó ősz virágját egy egy almafa s maradt utána mogyoró- vagy diónagyágú gyümölcs. Újvidékről is írta a napokban levelezőnk, hogy talált ilyen gyümölcsöt s lapunknak egyik zombori barátja is mutatott be ily termést. Persze, hogy a szegény alma nem tudott boldogulni az ősz napugár csalóka mosolya mellett! Olyan a mi őszünk, mint a kacér leány: bimbót fakaszt hazug szeme fénye, boldogságot ígér a csábító mosolya és a mikor már megújja a jáféket, ott hagyja az áldozatot.

Vonaton a más világra. Váratlan halállal mult ki a napokban a gombos szabaddai vasut egyik utasa. Szabaddára érkezvén a vonat, egy II. od osztályú koupé ajtaját nem nyitották fel a megékezésnél. Ez feltűnt. A kalauz odamegy és felnyitja. A koupé ülései közt a padozaton egy uri ruhába öltözött utas feküdt élettelenül. Rázták, hogy keljen föl, de hiába keltegették, ugy elszenderült az utas, hogy többé soha fel nem ébredt. — Egyenesen a másvilágra utazott ezzel a személyvonattal, mely Bród felől hozta. A rejtélyes holttestet a temető hulla házába vitték. Kora 4—5 óra lehet, középüteműt, a szegében három levél volt „Frank János Budapest“ címmel. Ezenkívül egy II. od osztályú Okunec községben váltott vasuti jegy volt nála.

Elszökött tolonc. Egy boszniai pográdnai illetőségű betűszedő kisértek a napokban Orsováról haza felé. Ugy toloncolták városról városra, faluról falura. Keresztül kellett volna utaznia a deliquensnek Bácsmegeyén is s már N. Militiére juttatták őt a gondos rendőri kezek. Itt aztán meg kellett volna hálnia. Elcsukták őt éjjelre s mikor reggel továbbítani akarták, a jómádár eltűnt. Hiába keresték, az éj folyamán kirepült a ketteből. Mult hó közpe táján történt s azóta nem akadt hurokra. Most olvassuk már a köröző levelét, a zombori főszolgabírószághoz keresteti. Hivatalos személyleírása így szól: neve Baranis Mladen, 21 éves, termete közép, arca tojásdad, haja barna, fölfelé fésülve, orra és szája rendes, szeme szürke, hajusza barna, különös ismertető jelei: bal szemöldöke végén hegg, beszél németül, szerbil, olaszul, magyarul, öltözte: fekete kabát, szürke fekete csikos nadrág, világos barna puba kalap.

Az italmérségi jog. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság a szeszés italok kimerésével foglalkozók részére a következő nagyfontosságú hirdetményt bocsájtotta ki: Az állami italmérségi jövedékre vonatkozó 1888. XXXV. és 1890. évi XXXVI. t. c. módosításáról szóló 1892. évi XV. t. c. végrehajtására vonatkozó utasításban megjelent f. évi 51026. sz. a. kelt pénzügyminiszteri körrendelet IV. pontja szerint mindazokban a községekben, melyekben a folyó évben kizárólagos italmérségi jog volt bérbe adva, azok, a kik jelenleg szeszés italoknak kimerésével vagy kismértékben való elárulásával foglalkoznak, ha ebbeli üzletüket jövőben is folytatni akarják, tartoznak szabályszerűen felszerelt italmérségi engedély iránti kérvényüket f. évi november hó végeig az illetékes m. kir. pénzügyi igazgatóságnál benyújtani, és ez esetben kérelmük jogerejű elintézéséig az italmérsést, illetve kismértékbeni elárulást oly mérvben, mint a minőben azt a folyó évben gyakorolták, továbbra is gyakorolhatják, azzal az eltéréssel, hogy ha az illető városban vagy községben jövőben szintén a kizárólagos szeszitalmérségi jogosultság adatnék bérbe, ugy a szeszitalmérsést csak akkor gyakorolhatják, ha bor és sörkimerők, — megjegyeztetvén, hogy a szeszitalmérsés az engedélyt az illető kizárólagos bérletől kötelesek megszerezni. Erről az érdekeltek azon felhívással értesítettek, hogy ebbeli kellőleg felszerelt kérvényeiket a kitűzött határidőben saját érdekükben ezen m. kir. pénzügyi igazgatóságnál benyújtani el ne mulasszák, — megjegyeztetvén, hogy az engedélyek csak oly számban fognak kiadotni, a mely számban azok 1893. évi január hó 1-től megállapitva lettek. Zombor, 1892. évi október hó 28-án. M. kir. pénzügyi igazgatóság.

Eszküvő. Arany Andor november hó 8-án vezeti oltárhoz a moholi izr. templomban Wolf Matild kisasszonyt.

Kishegyesen október hó 29-én új távirat-állomás nyílt meg. Sodronya — Bajsa felé — a vasutvonallal van összekötöttesben.

Friss citrom és narancs kapható mátol fogva a zombori fogyasztási egyesület raktárában.

miniszter megkezdte nyelve

ros igazságos értekezletet a hivatalos folyóiratból a szegedi ellenfeleket a mestereket

városi deket a lajstromban főről a kezdo a netadottig

iránt tett a segély azokat a kereszt a készíti tési b városi annyiva zendó f

kir. a védőre a l a kötelese írás veg városi k t. c. 35 alatti jele az iteleze s aiban igények a követ tiszvisel sorozó b sorozás o szerelt be, és h 34. § aib esetleges jegyezet valamint elmulasz megszab menthető

A. hoz egy kiváló n terről, k vezérlo de hozzá melynek szám k írtak, be kötet je egy pon felelem p menyeké Antal, I gazdák é az inteli legszelle félsére v és bém Erzsébet

Csü A jó oje munk letment az a let a da Szü operettet vits Jenő Szü láttuk e töltötte ülés sen elterjedt De haum a dalomban alakok sz a tisztá e hallottuk Valami a a zenéje igen ke zönseg rózsaszál egyéb res

A betérnek a kis mol Flórianna korra ne relmi ka elhatároz

Ujconozási előmunkálatok. A honvédelmi miniszter elrendelte a jövő évi ujconozási munkálatok megkezdését s az erre vonatkozó miniszteri hirtetményeket leküldötte nyilvánossá tétel végett a hatóságoknak.

Városi ügyek.

Közzsemlére kitétel. Zombor szab. kir. város igazoló választmánya által 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében az 1893. évre összeállított, illetve kiigazított legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke a hivatkozott törvény 28. §-a rendelkezéséhez képest folyó évi október hó 30-ától november hó 13-ig bezárólag Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közzsemlére kitétetett. Ugyan ezen névjegyzék ellen felebbeszékes folyó évi november hó 13-ig a városi állandó bíráló választmányhoz címezve a városi polgármesternél benyújthatók.

Évadokivétési lajstrom. Zombor szab. kir. város tanácsa közzse teszi, hogy az ebtartási szabályrendelet alapján 1892. évre elkészített evadok kivétési lajstrom a fent említett szabályrendelet 4. §-a értelmében folyó évi október hó 28-tól november hó 6-ig bezárólag a városi adóügyi osztálynál 8 egymásután következő napon át betekinthető végett közzsemlére kitétettek; a netáni felszólamlások ugyanezen idő alatt a város adóügyi osztályánál beadhatók.

Pályázat. A „Papházy Dömötör“-féle alapítvány iránt fennálló alapító levél rendelkezéséhez képest, említett alapítványból az évben 16 görögkeleti vallású, szegény sorsu hajadon, egyenként 42 frtnyi kiházasítási segélyben lévén részesítendő, fölhívja a városi tanács azokat, a kik ezen segélyben részesülni óhajtanak, hogy keresztlevél, szegénységi bizonyítvány, ugy az illető lelkészi hivatal részéről kiállított eljegyzési, esetleg esküvői bizonyítványokkal felszerelt folyamodványait a városi tanácshoz címezve folyó évi november hó 15-ig annyival is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Ujconozásra jelentkezés. Zombor szab. kir. város katonai ügyosztálya részéről az 1889. évi védtörvény utasítás I. rész 22. §-a értelmében felhívattak a legközelebbi ujconozásra kötelezett összes hadkötelesek, miszerint folyó évi november havában összeírás végett, Gyurisits György városi főjegyző, mint a városi katonai ügyosztály vezetőjénél, az 1889. évi VI. t. c. 35. §-ban foglalt törvényes követelmények terhe alatt jelentkezzenek. Figyelmeztetnek egyúttal az állításra kötelezettek: a) hogy a védtörvény 31., 32., 33. és 34. §-ában említett kedvezmények valamelyike iránti netaláni igények érvényesítésére vonatkozó fölszerelt kérvények a következő év január vagy február havában a járási tisztviselőhöz, legkésőbb azonban a fősorozás napján a sorozó bizottsághoz benyújthatók; b) hogy az illetőségi sorozáson kívül leendő állíttatás megengedése iránti felszerelt kérvények a jelentkezés alkalmával nyújthatók be, és hogy ily esetben a védtörvény 31., 32., 33. és 34. §-ában említett kedvezmények valamelyike iránti esetleges igények is érvényesíthetők és igazolhatók. Megjegyeztetik végre, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a védtörvényből eredő kötelezettségnek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a védtörvényben megszabott kötelezettségnek nem tudása által ki nem menthető.

Művészet és irodalom.

A „Hét“ legújabb 146. száma Salamon Ferencről hoz egy érdekes, alapos kis essait Marcali Henrik, kiváló fiatal történetíró tollából. A tanítvány ír a mesterről, kinek irodalmi pályáján, kutatásainál egy volt a vezérlő motívum: Az igazság. A tanítványt is ez vezérli, de hozzájárul még a kegyelet és ragaszkodás érzete, melynek bevezető soraiiban oly szép kifejezést ad. A szám különben is igen tartalmas és érdekes. Novellákat írtak: bele: Gozdu Elek a „Tantalus“ című novellakötet jeles szerzője, Barsóy István. A Krónikai rovat egy pompás humoros képet hoz ily címmel: „A jövedvű fételelem pszichológiája“ Ambrus Zoltán tollából. Költeményeket írtak: Kiss József: (Accipe ferrum) Raab Antal, Telekes Béla. Az Innen Onnan rovat fölötté gazdag és változatos: egész kosár pikantéria. Ajánljuk az intelligens olvasóközönségnek ezt a legintelligensebb, legzellemebb hetilapunkat. Ara egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50. Mutatványokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet-körút 6. szám.

Színház.

Csütörtökön, okt. 27-én, *Rip van Winkle* adatott. A jó operettet sokkal jobb előadásban volt már alkalmunk látni. Kissé nehézkesen, kénytelen-kelletlen ment az egész s csak a vége felé vált nagyobb lendületet a darab. Közönség szép számmal volt jelen.

Szombaton, okt. 29-én, a *Kis molnárné* című új operettet mutatta be a társulat. A mű zenéjét Sztójánovits Jenő, szövegét Radó Antal írta.

Színpadunkon újdonság volt a Kis molnárné, most láttuk először. Bérletstízetben adták s a közönség megtöltötte teljesen a házat, úgy hogy egyetlen zártszéki ülés sem maradt üresen. A jó operette híre már előre elterjedt s ennek köszönhető a nagy látogatottság.

De nemcsak hogy új darab volt ez színpadunkon, hanem a „Kis molnárné“ egyáltalán új az operetteirodalomban. Librettója Magyarországon játszik és magyar alakok szerepelnek benne s zenéjében is nagyon sok a tisztá magyaros vonás, itt ott a csárdás ütemeit is hallottuk, többhelyt meg a szép magyar ábrándot is. Valami kiválóan szép részek nem igen akadnak ugyan a zenéjében, de vannak benne azért olyanok, amelyek igen kedvesen bangzanak s nagymérvben lekötik a közönség figyelmét; leginkább tetszett a „Rózsa, rózsá, rózsa“ kezdetű, de ezenkívül arattak zajosabb tapsot egyéb részletek is.

A librettó is meglehetősen sikerült. A fejedelem és kísérete vadászaton van s útközben betérnek egy kis faluba éjjeli szállásra. Itt találkoznak a kis molnárnéval, Celestával, aki éppen esküvőre készül Flóriánnal, a molnárral. A heves vérű, fiatal fejedelem, korra nézve nem éppen hozzá illő felesége mellett, szerelmi kalandokra vágyik s Celestát meglátva, nyomban elhatározza, hogy ez éjjel kivetí rá a halóját. Celesta

nem szereti a molnárt, hanem szeret egy, előtte arcban ismeretlen lovagot, aki őt álarcosan megmentette egykor az erdőben a rablók kezéből. A lovag Oláh Péter szeméjében szintén ott van a fejedelem kíséretében s persze szintén szereti Celestát. Megvesztegeti tehát Flóriánt, ráveszi, hogy az esküvőnél a sötét templomban őt bocsássa Celesta mellé s így Flórián helyett ő, t. i. Oláh Péter fog megesküdni. A második felvonásban Celesta azon tudat mellett, hogy ő Flóriánnal esküdött meg, a nászújrre készül. Megjelenik ekkor Oláh Péter is a malomban, majd belopózik a fejedelem Bicski András nevű főpohárnokával, aki alapjában véve félkegyelmű ember. A fejedelem hozzá akar jutni Celestához, de Oláh Péter megtiltja a fejedelemasszonynak, aki kíséretével megjelenik a malomban, mire a fejedelem elmenekül s ott hagyja a főpohárnokot, aki különben titokban megnősült már 3 hónappal előbb. A főpohárnok marad most a gyarnuban. A 3-ik felvonásban már az ügyet tárgyalják az udvarnál, ahol kiderül, hogy a főpohárnok ártatlan a dologban, hogy Celesta tulajdonképp nem is a kis molnárné, hanem egy árva nemes leány s most Oláh Péternek a felesége.

Elég szerencsésnek mondhatjuk a szöveget is. Az operette megszokott vastag boldogságából is van benne — nem ugyan sok — de éppen elég. Az egy főpohárnok képviseli azt a hőbortot, amit szinte már megvárunk minden operette szövegétől és elég komikus alak mellette még a Flórián molnáré is.

Egészben véve ugy a zene, mint a szöveg szép sikert aratott. Csak az első felvonásban indult nehezen; a szebb zenei részeket későbbre hagyta a szerző s így az első jelenetekben sehogy se tudta kielégíteni a darab a közönséget. Ehhez járult még, hogy az előadás is nehézkés volt az elején. Meglátszott, hogy új szerepekkel van dolguk a játszóknak, nem voltak elég biztosak, nem érezték elég otthonosan magukat a szerepükben. Megesett, hogy itt-ott a zenekíséret sem vágott össze az énekkel. A második felvonásban azonban már mintha belemelegedtek volna, minden rendben ment.

A szereplők között ez alkalommal a legszebb sikert Szende Anna aratta a fejedelem személyében; ebben a szerepben vannak a legszebb énekrészek és Szende nagy passzióval is énekelte azokat. Mészáros Kornélia a Celesta szerepében, mint rendszeren, jól megálta helyét, az ő énekének mindig megvan a hatása s ennek fejében szívesen elengedi neki a közönség azt, hogy a játékában néha kevés az élet, mint pl. többhelyt észrevehető volt ezuttal is. Nagy Pista Oláh Péterje is jónak mondható; csak elvéte volt észrevehető, hogy küzd a magasabb hangokkal. Szabóné fejedelemnéjét nem találjuk valami sikerült alakításnak. Vagy határozottan komikus alakot kellett volna bemutatnia, vagy pedig jobban énekelnie is a nála különben megszokott jó játék mellett. Mert bizony ez alkalommal kissé gyöngének bizonyult a hangja. Ferencinek (főpohárnok) nem igen sikerült a maskja. A kiesi termethez feltűnő volt a kövérítés, meg aztán — különösen az első felvonásban — sok volt egy kissé a rikácsolásból is. Pesti Flórián legényt igen sikerült játékban mutatta be. Nem tulzott, de eléggé érvényesítette a szerep komikumát.

Meg volt a hatása a 3-ik felvonás végén bemutatott táncnak is.

Tapsból kijutott bőven a két utolsó felvonásban, különösen Szende Annának és Mészáros Kornéliának.

A szinlap fölsorolta a darab főbb zenei részleteit s a 2-ik felvonásbeli első karénekre azt mondta, hogy „kiválóan bájosá teszi e számot a keleties színezet s a sejtelmes hangulat“; a „Nagy finálé“-re meg így szól: „a legkomplicáltabb zenei effectusokkal.“ Hát mindenestre köszönettel vesszük, ha az új daraboknál előre is fölsorolják a kiválóbb zenerészeket, de a szinlapon eldicserni azok egyik másikat, fölösleges. Majd elbirálja azt a publikum. Most pl. a „keleties színezet és sejtelmes hangulat“ éppen nem vette észre a közönség ha miudjárt ott volt is az a szinlapon.

Vasárnap, okt. 30-án, *Szép Darinka*, Klárné Angyal Ilka népszínműve ment.

Klárné neve nem ismeretlen az irodalomban, de azért talán jobb lett volna, ha a „Szép Darinka“-ja ismeretlen marad a közönség előtt, vagy legrosszabb esetben mint elbeszélés, avagy mint regény kerül az olvasó elé. A szinpadon nagyon naiv dolognak tűnik föl, hogy a Csörgő Balázs régi kedves férfruhában tartózkodik napokon át a Balázs környezetében, együtt beszélgetnek, ölelgetik egymást és a Balázs még mindig nem tudja, hogy az ő Darinkájával van dolga. Bármennyire hangoztatják is előtűnt, hogy Darinka az utolsó vonásig hasonló Gavril nevű férfitestvérehez, a közönség a legnagyobb jóakarattal mellett sem hiszi el, hogy a szerető szív meg ne tudná különböztetni a kettőt, ha mindjárt más ruhába öltözik is egyikük. Pedig e körül forog meg minden, ez a magva a cselekménynek!

Meg aztán medvetáncoltatás a szinpadon! Cirkuszban is sok lenne!

Ezek mellett még az egyik bosnyák atyafi nem tud magyarul. Szerbül kell beszélnie, pedig jó Nagy Pista bátyánk aligha ejtett ki egy szót is valaha szerbül.

Mindezek szinte kinos hatással voltak a publikumra, pedig nemcsak ezek voltak a darab árnyoldalai!

A szereplők megtették a magukét, de — hiába — a Szép Darinka nálunk teljesen és menthetetlenül elbukott.

Közgazdaság.

A tojásnak tölre való eltevése. A tojás konzerválásának friss állapotban való eltartásának sokféle módja közt egyszerűsége és olcsósága miatt a következőket is ajánlhatjuk a gazdaszonyok figyelmébe. Vegyünk megfelelő mennyiségű égetett gipszet, keverjük vízzel big péppé, s mártuk bele a tojásokat. Ez a gyorsan keményedő pép a levegőt teljesen elzárja a tojás tartalmától, tehát céljának tartalma teljesen megfelel. A fő az, hogy a tojás friss, egészséges legyen akkor, a mikor a pépbe mártjuk. A preparált tojást hűvös, száraz helyre kell rakni, a hol a következő tavaszig nem romlanak el. Sokan olvasztott viaszba vagy mézpepbe mártják; a viasz megfelel ugyan a célnak, de drága; ellenben a méztől kellemetlen íz vesznek fel a tojások, ha hosszabb ideig benne hevertek. Sokkal célszerűbb, ha a tojást olyan meszes vízbe (mész tejbe) rakjuk, melyben $\frac{1}{2}$ % só van; az edényeket, melyekben a meszes víz és a tojás van, légmentesen be kell köztözni vagy ragasztani. A tojás 6 hónapig sem

romlik el bennök. Töményített vízűvegoldat is konzerválja a tojást; e célból ezt az oldatot 28—30 C. fokra melegítjük s ugy rakjuk bele a tojást, melyben mintegy 10 percig áztatjuk; ekkor kivesszük s farostélyon megszáritjuk. A folyadék olyan nyákkal vonja be a tojást, mely a levegőt nem bocsátja át. Az olaszok szalicilsavval konzerválják a tojásokat következő módon: 50 gramm szalicilsavat kevés borseszben oldanak fel, aztán 1 liter vizet öntenek hozzá. E folyadékban a tojást egy óráig áztatják, aztán megszáritják s szezska közé ládába rakják. Az így konzervált tojás négy hónapig sem sulyából nem veszít, sem minőségére nézve nem változik.

Szerkesztői üzenetek.

B. Szónta. A mulkor beküldött sorokat közöltük. Kérésére vonatkozólag ezuttal tudatjuk, hogy szívesen vesszük tudósításait mindenkor csak idejében érkezzenek azok.

M. K. Uj-Verbász. Szeretnők kinyomatni egész terjedelmében a levelező lapját, hogy lássák mások is, mily ékes tollal rendelkezik. De ez alkalommal csupa kíméletből nem tesszük. Egyébként pedig figyelemzetjük önt, hogy az ily esunya modorral nem fog élt érni soha sem. A kéziratok visszaküldésére nem kötelezhet bennünket senki, annál kevésbé ön. Ha netán visszaküldjük valakinek kivételesen, az csak a mi szívességiünk. Egyébként pedig ott áll a lap homlokán is, hogy a kéziratokat vissza nem küldjük. Ha tehát ön beküld valamit a lapnak, el kell készülnie lennie arra is, hogy nemkülönben a papirkosárba jutnak sorai. Természetesen, ha ön paraszt módra gorombásodik, kénytelenek vagyunk fűzfásipját, melynek egyes nő-táival szemben kegyelmet akartunk gyakorolni, ha ön egy kissé türelmes, odajuttatni, a hol nem hallja azt senki: a papirkosárba, vagy ha még az sem fogadná be, a kályhába (épen rászólgál már az idő is). Különböző pedig tessék igénybe venni az emlegetett „competens helyet.“

Don E. Alkalmi közleményünk már véletlenül széles alatt volt, a mikor kéziratát kaptuk. Ezt pedig be nem sorozhattuk, mert sok lenne az alkalmi cikkből.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
1 Kedd	Minden szent. Vidor		20 Arthem.
2 Szer.	Halottak em. Isten kedves		21 Hiláron
3 Csüt.	Viktorin, Ida Imre		22 Aberc pk.
4 Pént.	Borr. Kár. b. Blandina		23 Jak. az ur ö.

Felölös szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-jógyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1486. szám.

kg. 1892.

Pályázati hirdetés.

Rigyica községében leköszönés folytán üresedésbe jött, évi 300 frtnyi fizetéssel egybekötött egyik gyalogrendőri állásra ezenel pályázat hirdettetik.

Felhívattak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt kérvényük Rigyica község elüljáróságánál folyó évi november hó 10-ig benyújtsák, mert később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A megválasztandó rendőr felszerelését a községtől nyeri, míg az előirt ruházatot sajátjából kell beszerezni.

Rigyicán, 1892. évi október hó 28-án.

Grosser Géza,

jegyző.

Szujer János,

2—1 bíró.

16753. sz.

tkvi 1892.

Arverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kobor Erzsébet férj. Szilvássy Antalné végrehajthatóan Nagy Jula férj. Kelle Pálné végrehajthatóan szenedvő elleni 40 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Bezdánban fekvő, a bezdáni 761. számú betétben A. I. alatt foglalt végrehajtható szenedvő nevén álló Bosnyák György javára tulajdonjogilag előjegyzett 680. és 681. br. 490 ö. i. sz. ház 114 □ öl beltelek, 147 □ öl kertre 258 frt, továbbá az ugyanazon tjkvben A. I. alatt foglalt itju Szilvássy Ferenc javára tulajdonjogilag előjegyzett 3154. hr. sz. 928 □ öl nagyságu szántóföldre 122 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi január hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor Bezdán községében megkötendő nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyam számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 29-én.

A zombori kir. trvszék mint tkkvi hatóság.

Radány Péter,

kir. trvszéki bíró.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém Zombor és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, miszerint helyben, főutca, Kossanits A. C.-féle házban „Kossanits A. C.” cég alatt fennállott

divat-rőfös-üzletet

átvettem és azt
PANDUROVITS D. M.

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább vezetem.

Mint az üzletemet a legszebb, legdivatosabb és legolcsóbb áruval úgy hazánk, mint a külföld legelső gyáraiból berendeztem, kérem a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását, melylyel vagyok

Zombor, 1892. évi október hó 1-én.

kiváló tisztelettel

PANDUROVITS D. M.

10—8

13956. sz.

1892.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alulírt kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a törvényhozás engedélye alapján az alább egyenként megnevezett földek és épületek örök áron leendő eladása végett az alább kitűzött helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni. Bánatpénzül a kített becsérték 10 százaléka teendő le, a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatnál, mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdése az árverező bizottsághoz benyújtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket is különben aláírni köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadtnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is. Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni: **I. Aradon a kir. jószágigazgatóságnál 1892. évi november hó 21-én d. e. 9 órakor:** Pitvarosi koresmaépület telekkel 1253 □ öl 5091 frt 62 kr, Nagymajláti koresmaépület telekkel 1100 □ öl 2551 frt 60 kr, M. esanádi kenderföld 254 □ öl 55 frt, Kis-peregi koresma 3010 frt, Zimándközi koresmaépület 800 □ öl 3440 frt, Zimándujfalusi koresmaépület 800 □ öl 2430 frt, Szabadhelyi koresmaépület telekkel 800 □ öl 3640 frt, Mikalakai koresmaépület telekkel 1207 □ öl 3850 frt kikiáltási árral. — **II. A lippai kincst. ispánságnál 1892. évi november hó 22-én d. e. 9 órakor:** Lippai serbáncsi gyümölcsös kert B. e. 1070 □ öl 10 frt, Lippai serbáncsi gyümölcsös kert B. f. 414 □ öl 16 frt, Lippai kvászta págánica 3¹²³⁴ h. 377 frt 80 kr, Lippai mézszárszékret 55¹³⁷⁵ h. 4471 frt, Lippai baracka 49¹⁵⁰⁰ h. 800 frt, Lippai baracka 43¹³²⁰ h. 12011 frt 40 kr, Alliosi majorföld 125⁵⁰⁰ h. 23859 frt 60 kr, Alliosi majorföld 200²⁹⁸ h. 46485 frt 60 kr, Alliosi nagy majorföld 644⁸⁵ h. 150492 frt 20 kr, Labasinci gyálu dragói 14¹²⁰⁰ h. 978 frt 60 kr, Sistaroveci majorföld 59¹⁸⁰ h. 1184 frt 60 kr, Hidegkuti plop 1¹⁵⁰⁰ h. 611 frt, Radnai vásárvámjog 3960 frt 40 kr kikiáltási árral. — **III. A vállemai kincst. ispánságnál 1892. évi november hó 23-án d. e. 9 órakor:** Szélesovai szerződéses házhely 1 h. 60 frt, Bulzai szerződéses házhely 1 h. 20 frt, Lalasinci koresma s beltelek 670 frt, Pernyesti pagyina 800 □ öl 68 frt kikiáltási árral. — **IV. A vajda-hunyadi kincst. ispánságnál 1892. évi november hó 24-én d. e. 9 órakor:** Válea brádi föld 53⁰⁰⁰ h. 3950 frt, Aluni pestisele föld 62¹²³⁰ h. 3300 frt, Bonyillai gyálu-bunyilla föld 2¹⁰⁶⁵ h. 223 frt 20 kr, Guvosdiai egy házhely 40 frt, Leleszi rumunyaszi föld 224 frt, Toplicai egy kert 253 □ öl 140 frt, Dévai volt bérés lakás 175 □ öl 290 frt, Dévai sörházépület 1¹⁰⁰² h. 2400 frt, Dévai volt bérésgazda lakás 270 □ öl 500 frt, Dévai volt pálinkaház 568 □ öl 800 frt, Válea brádi koresma 932 □ öl 400 frt 84 kr, Vulesed kárpényi koresma 1¹⁵¹⁰ h. 1300 frt, Zalasd melletti kacsnási koresma 2⁶⁷⁶ h. 600 frt, Szántóhalmi koresma 300 □ öl 800 frt, Laszói koresma, szin, istálló 3²¹⁸ h. 2500 frt, Kajánelli koresma, szin, istálló 3²¹⁸ h. 1200 frt kikiáltási árral. — **V. A kulai kincst. ispánságnál 1892. évi november hó 28-án d. e. 8 órakor:** Monostorcszegli ferenc-esatornai esárda 605 □ öl 1352 frt, Óbecsei Stefanovits-féle föld 8¹⁰⁰⁰ h. 2960 frt, Kereszturi kincstári birtok 422¹⁹⁸ h. 93900 frt, Kulai uradalmi magtárépület 526 □ öl 15000 frt, Pettau pusztai VIII. sz. bérlet vízhasználati joggal és rizstermelési kötelezettséggel 355¹⁶⁰ h. 85139 frt, Pettau pusztai III. sz. bérlet 225 h. 53906 frt, Ószivaci II. bérlet I. dűlő 300 h. 87600 frt, Ószivaci II. bérlet II. dűlő 300 h. 86400 frt, Ószivaci II. bérlet III. dűlő 300 h. 101000 frt, Ószivaci III. bérlet vízhasználati joggal 865⁷⁰⁵ h. 230350 frt, Ószivaci magtár-koresmaépület 1194 □ öl 2200 frt, Bezdáni deakerdő 201²³⁴ h. 45000 frt, Kulai nagypince, pincefeletti kaszáló, bogárnak 1⁴³³ h. 7677 frt, Kulai sörházhoz tartozott föld 53⁸³⁹ h. 20466 frt kikiáltási árral. — **VI. A palánkai kincst. ispánságnál 1892. évi november hó 30-án d. e. 9 órakor:** Doroszlói koresmaépület 548 □ öl 3134 frt, Tovarsovai koresmaépület 1⁹⁰⁰ h. 3956 frt, Német palánkai beti-vásárvászedési jog 18100 frt, Hódsághi vásárvászedési jog 5008 frt, Gajdobrai metkovics-kerekity-pusztai volt ispáni föld 6 h. 1840 frt kikiáltási árral. — Aradon, 1892. évi október hó 9-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnomat nem díjazatik.) 2—1

Hirdetmény.

A nagyérdemű gazdaközönségnek szives figyelmébe ajánlom faiskolám és tenyésztelepemről újonnan megjelent árjegyzékemet, melyet kívánatra bárkinek bérmentve megküldök. **Faiskolám és tenyésztelepem** (mely eddig kilenc esetben lett kitüntetve) személyes felügyeletem alatt áll, miért is minden kiadott gyümölcsfa, rózsza, fenyőfa stb. nemkülönbön fajbaromfi, galamb, házinyul tisztavérűségéről, egy a fajbaromfitojás csiraképeségéről és annak valódiságáról, mivel minden egyes faj a legszigorubbán elkülönítve a legpontosabb felügyeletem alatt tenyésztetik, **a jótállást magamra vállalom.**

Mindazon érdeklődők, kik faiskolámat és tenyésztelepemet becses látogatásukkal megtisztelni óhajtnak, a legelőzékenyebb fogadtatásban részesülnek. Legcélszerűbb a fegyverneki (m. áll. tiszai vonal) vaspálya állomáson szállani le, hova, ha pár nappal előbb értesítem, fogatomat a legnagyobb készséggel küldöm.

Tisztelettel

DOLHAI PETROVAY GYÖRGY

Nagy-Kürüben,

3—3

(Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye).

7131. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Titel községben leköszönés folytán megürült s 400 frt évi javadalmazással ellátott községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok, felhívom tehát mindazokat, kik ezen állás elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy a községi szervezési szabályrendelet 7-ik §-ának megfelelőleg felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 10-éig annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező pályamunkák figyelembe vételét nem fognak.

Kelt Titelen, 1892. évi október hó 22-én.

VOJNITS,

3—2

főszolgabíró.

826. szám.

1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. e. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 9534/1892. számú végzése által Ch. Heinrich Schmidt heilbroni cég javára Czvetkovits Koszta zombori lakos ellen 344 frt tőke, ennek 1891. évi október hó 21. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 45 frt 85 kr perköltség és 5 frt 30 kr hírlapi hirdetési díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 390 frtra becsült 60 süveg cukor és 100 üveg cognagból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9772/1892. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes üzletében leendő eszközzésére 1892. évi november hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. e. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. e. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 27-én.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Pályázati hirdetmény.

1. A magyar királyi szabadkai 6. honvéd gyalogezred Zomborban állomásozó 2. ik zászlóalj köztekezési bizottsága részéről **1892. évi november hó 20-án** az alább felsorolt élelmi szükségletek biztosítása végett — kizárólag írásbeli ajánlatok útján — nyilvános tárgyalás fog tartatni.

2. A szállítandó élelmi cikkek hozzávetőleg megállapított mennyiségben: 80,000 kilogramm marhabar, 10,000 kgr. ürübus, 500 kgr. liszt (barna), 10,000 kgr. liszt (főzéshez), 800 kgr. dara, 500 kgr. tarbonya, 800 kgr. rizs, 400 kgr. árpakása, 250 kgr. cukor (süvegekben és törött), 200 kgr. mák (darált), 10 kgr. bors, 25 kgr. szilvaiz, 100 kgr. lencse, 2000 kgr. bab (felapró), 500 kgr. zöld bab, 10,000 kgr. burgonya, 10 kgr. köménymag, 150 kgr. paprika, 250 kgr. zöltség, 500 kgr. vöröshagyma, 25 kgr. foghagyma, 200 liter élesztő, 150 kgr. savanyu káposzta, 1000 kgr. só darált, 1000 kgr. dísznózsir, 100 kgr. szalonna (füstölt), 100 kgr. szalonna (nyers), 200 kgr. zsemlye (száraz), 15 kgr. zsemlyemoizsa, 1000 darab tojás, 100 kgr. marhabar (fris), 60 liter tejfel.

3. A szabályszerűen szerkesztett és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak lepecsételt borítékok alatt 100 frt (egyszáz forint) bánatpénzzel ellátva a lepecsételt mintákkal együtt legkésőbb 1892. évi november hó 20. ika reggel 8 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz a kir. honvéd gyalogsági laktanya I. emelet 81. sz. beérkezniök; későbbben érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

4. Külön ajánlatok bármely élelmi cikkre elfogadtnak és az összesen tett ajánlatokból kizárhatók.

5. Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűkkel írt árak között eltérés mutatkoznék, akkor a betűkkel írt ár fog helyesnek tekintetni.

6. A szállítandó cikkek időtartama 1893. évi január hó 1-től 1893. december hó 31-ig tart.

7. A részletesebb feltételek a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak és a fent jelzett hivatalos helyiségben naponta délelőtti 10—12 óráig betekinthetők. Zombor, 1892. évi október hó 31-én.

Étkezési bizottsági elnök.

Árlejtési hirdetmény.

A csuroghi status quo izr. hitközség tanítói lak és iskolai épületnek (vertfal) egészen újból való építését elhatározta s ezen munkálat foganatosítása vállalat útján fog eszközöltetni. Ezen vállalat biztosítása végett **f. é. november hó 20-án d. e. 9 órakor** Csuroghon az izr. iskola helyiségben tartandó nyilvános árlejtéshez a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek szerint:

1. Az összes munkálatok szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok útján, illetve árlejtésen fognak kiadatni.

2. Minden ajánlattevő vagy árlejtész előlegesen — a költségvetési 1600 frt o. é. árnak megfelelőleg — 160 frtot köteles bánatpénzül vagy készpénzben, vagy elfogadható érték papirokban letenni.

3. Az ajánlattevők tartoznak kijelenteni írásban, hogy az árlejtési feltételeket olvasták, ismerik és elfogadják.

Az árlejtési feltételek, költségvetés és tervezet alulírott naponta megtekinthetők.

Csurogh (Bács), 1892. évi október hó 25-én.

Heiduska Ignác,

hitk. elnök.

1667. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Ószivac község elüljárósága részéről leköszönés folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Javadalmazása: évi 270 frt, havi utólagos részletekben.

A szükséges ruházatról a megválasztandó maga tartozik gondoskodni.

Pályázóktól megkivántatik, hogy a magyar, szerb és német nyelveket szóval bírják, ezenkívül a három közül valamelyik nyelven írni tudjanak.

Felhivatnak pályázni szándékozók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi november hó 20-ig** alulírott elüljárósághoz okvetlenül nyújtsák be, mert később beérkezők figyelembe vételét nem fognak.

Ószivacon, 1892. október hó 28-án.

Zsupánszky Lyubó,

Laforsch János,

jegyző.

3—1 bíró.

7098. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Káty községben leköszönés folytán megürült s 360 frt évi javadalmazással ellátott és az iránt teendő végzésével megbízott községi kézbesítő állásra ezennel pályázatot nyitok; felhívom tehát mindazokat, kik ezen állás elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy a községi szervezési szabályrendelet 8-ik §-ának megfelelőleg felszerelt kérvényeiket — melyben azt is igazolni tartoznak, hogy a hivatalos nyelven kívül a szerb és német nyelvet szó és írásban bírják — **folyó évi november hó 10-éig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező pályamunkák figyelembe vételét nem fognak.

Kelt Titelen, 1892. évi október hó 22-én.

VOJNITS,

3—2

főszolgabíró.